

Dnr 15-0294
/NAW

Hörselskadades Riksförbund
besöksadress: Gävlegatan 16
Box 6605, 113 84 Stockholm
tel: +46 (0)8-457 55 00
texttel: +46 (0)8-457 55 01
fax: +46 (0)8-457 55 03
e-post: hrf@hrf.se
www.hrf.se

2015-10-26

Till
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm
u.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar SÖK – statsbidrag för ökad kvalitet (SOU 2015:45)

Hörselskadades riksförbund, HRF, anser det nödvändigt att reformera och utveckla statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder för elever med funktionsnedsättning. I detta remissvar fokuserar HRF på förslagen när det gäller statsbidrag som stöd för regionala insatser och regional utvecklingsprojekt.

Behovet av regional kompetens

Staten har ett övergripande ansvar att se till att alla elever med funktionsnedsättning ges en likvärdig utbildning, som ger varje elev möjlighet att utifrån sina förutsättningar nå sin fulla potential (Skollagen 3 kap).

För att göra detta på ett effektivt sätt när det gäller målgruppen elever med hörselskada krävs en väldokumenterad analys av hur läget är i dag. Den bild vi har, bekräftad genom HODA-rapporten (Hörteknik och dess användning i skolan, SPSM 2015) är nedslående.

Tyvärr ser vi ingen sådan djupare analys i föreliggande betänkande, en analys som kan lägga grunden för att statsbidrag ska leda till ökad kvalitet. Utredningen konstaterar till exempel att antalet ansökningar om och medel till regionala utbildningsinsatser under senare år har minskat kraftigt, men analyserar inte närmare orsakerna till detta. Utredningen för heller inget resonemang kring det faktum att insatserna för gruppen med hörselnedsättning har minskat som andel av de i sig minskade medlen.

I utredningen sägs inget om de förklaringsfaktorer HRF lyft fram: att det saknas drivkrafter till regionala insatser i takt med att kunskap och kompetens försvunnit (hörselvårdskonsulenter i landstingen är borta, hörsellärarna blir allt färre och hörselrådgivarna på SPSM har blivit generalister med annat uppdrag än att stimulera en regional utveckling). Det finns heller inte någon beskrivning av existerande regionala skollösningar, och påtalas inte heller att sådana möjligheter ofta begränsas av kommunernas markerade ovilja att betala skolskjuts.

Utredningen konstaterar att målgruppen är liten och att det därför krävs regionala samarbeten för att nå resultat. Utredningen skriver: "Det är inte rimligt att alla kommuner i landet har den särskilda kompetens som krävs för att kunna möta de olika behoven hos alla elever med funktionsnedsättning." Och vidare: "Det finns

därmed ett behov av att kommuner samarbetar för att kunna tillgodose elevernas rätt till utbildning och behov av särskilt stöd. Det finns även behov av att långsiktigt kunna planera för och bedriva en verksamhet med hög kvalitet vars personal har hög kompetens”.

Utredningen anger inte något om hur dessa regionala samarbeten ska bli verklighet, utan skriver: ”När det gäller de närmare formerna för regionala verksamheter ämnar utredningen återkomma i frågan i slutbetänkandet.”

HRF anser att utredningens förslag härigenom kommer i otakt. Utformningen av de regionala verksamheterna hänger intimt samman med hur en ny förordning utformas, och det är ogörligt att lämna synpunkter på den ena delen när man inte känner till hur den andra delen föreslås utformad.

Från HRFs sida anser vi att det krävs ett tydligt statligt ansvar för att det nödvändiga regionala samarbetet kommer till stånd och blir effektivt, med rätt kunskap och kompetens. HRF avvaktar därför slutbetänkandet när det gäller synpunkter om de regionala bidragen.

Bättre kunskapsåterföring från utvecklingsprojekt

Anslagen till utvecklingsprojekt har fördubblats under en femårsperiod, men varierar stort över landet och utredningen kritiserar SPSM för att sakna effektmått, vara en otydlig kraft i sammanhanget och brista i att förvalta den kunskap som finns inom ramen för projekten.

Såsom HRF tidigare har påtalat konstaterar även utredningen föreslår att den föreslagna nya förordningen får en skrivning som gör att huvudmän (utom specialskolan) kan få statsbidrag för utvecklingsprojekt som syftar till att öka måluppfyllelsen för elevgruppen, öka kunskapen om pedagogiska arbetssätt eller anpassa lärmiljön. Tydligare krav ställs på forskningsanknytning och kunskapsåterföring. Bidrag kan ges till fleråriga projekt om pengar finns.

HRF samtycker i denna del till utredningens förslag, med betoning på kraven om långsiktighet och forskningsanknytning. Ett allvarligt problem för att åstadkomma utveckling är dock bristen på relevanta forskningsstudier, en brist som utredningen bör lyfta fram i slutbetänkandet.

När det gäller att anpassa lärmiljön är auditiva insatser av största betydelse.

HRF avstår från att lämna synpunkter på övriga förslag i betänkandet.

Vänliga hälsningar
Hörselskadades Riksförbund

Hans Ericson
generalsekreterare